

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. II. An promissio turpis sit valida & obligatoria ex justitia

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

Secundò omnis pactatio acceptata obligat ex iustitia, sed omnis promissio acceptata est pactatio, ergo.

Tertiò promissio DEO facta ex genere suo obligat graviter obligatione distincta à iustitia, ergo etiam Promissio facta homini.

Resp. Ad primum antecedens esse verum, quando non constat de animo se obligandi ex pura fidelitate, præsumitur enim animus se obligandi graviter, consequenter ex iustitia, secùs si constet oppositum.

Ad secundum major est vera de pa-

cto ex iustitia obligante secùs de obligatione gratuita titulo solius fidelitatis.

Ad tertium est disparitas quod violatio fidei DEO data sit gravis irreverentia contra Religionem, secùs violatio fidei data homini propter diversitatem Excellentia personæ, idque constat à pari, quod vocare Deum in testem falsi sit mortale Juramentum, secùs vocando hominem in testimonium falsi. Hinc etiam constat, cur promissio simplex homini facta cum Juramento obliget mortaliter non titulo fidelitatis, sed Religionis.

§. II.

An Promissio Turpis sit valida, & obligatoria ex Iustitia.

213. **N**omine turpis promissionis intelligitur hic non solum actus contra legem obligatoriam aliquid promittens, ut si quis paciscatur cum femina pro quaestu Corporis, cum sicario pro homicidio &c. sed etiam actus virtuosus, ut si Judex pro sententia ex iustitia debita exigat pretium, & hoc promittat litigans, quæ promissio est turpis ex parte Judicis.

Certum est primò, quod nullus habeat jus ad actum ut licitum in sensu composito prohibentis legis talem actum, nec jus ad valorem actus stante le eundem irritante, aliàs haberet jus, ut in sensu composito actus prohibiti, aut invalidi hic non esset prohibitus, aut invalidus, quod est Chymericum. Hinc.

Certum est secundò, quod omnis contractus inducens ad peccatum sit res-

cindendus, proinde promissio, aut datio pretij pro exequendo actu turpi ante hujus executionem nullam inducat obligationem absolutam; aliàs dans pecuniam Judici pro ferenda injusta sententia (si Judex eam acceptans reprømitteret iniquam sententiam) acquireret jus ad ferendam injustam sententiam, quod est contra jus naturale unde *Cap. in malis causa 22. q. 4.* dicitur *in malis promissis rescindo fidem, in turpi voto muta decretum, quod incautè vovisti ne facias, impia enim est promissio, qua scelerè adimpleatur.*

Certum est tertio, quod habens Dominium non ligatur quoad valorem actus, etsi usus jus sit prohibitus, valide actum etsi illicite exercent, ut patet primò in donatione pecuniæ ex fine allien-

ciendi ad peccatum, quæ est certò valida Lugo *Disput. 18. n. 45.* Secundò in contrahente Matrimonium cum Berta post valida, & nondum dissoluta sponsalia cum Caja, quod Matrimonium valet, licet non sit licitum.

Quare quæstio præsens vertitur in eo, an promissio de certo pretio dando pro actu turpi patrando E. g. fornicatione, homicidio &c hoc patrato obliget ex justitia non ad peccatum inducendum, ut præmissum est, sed an post subsecutum jam effectum peccaminosum habentem annexum materiale pretio æstimabile inducat obligationem absolutam Justitiæ ad dandum pretium?

Attento solo jure naturæ valere, ac obligare est communis apud Lugo *Disput. 18. Sect. 3.* at spectato jure positivo sunt Doctores divisi in quatuor sententias; Prima universaliter negat valere, consequenter pretium acceptum esse restituendum, Ita plures cum Joanne Medina. Secunda cum scoto consonat cum prima, quando pretium est contra Justitiam, secus si non est contra Justitiam. Tertia distinguit inter opus turpe legibus punibile, ut homicidium, adulterium, furtum &c. & opus legibus non punibile, ut fornicatio &c. pretium acceptum pro patrato opere turpi punibili vult restituendum, secus pro tolerabili, nisi sit excessivum ita plures Theologi, & Juristæ apud Lugo, quorum sententiam probabilem vocat Lessius. Fagundez &c. Quarta obligat ad dandum pretium sine obligatione restituendi acceptum ante judicis sententiam (nisi delictum sit ejusmodi circa quod leges expressè pacta invalidant, uti sunt leges contra Simoniam in beneficijs) sive peccatum sit Legibus punibile, sive impu-

nibile, est communis cum Lugo à n. 37.

214. Dico primò attento solo jure naturali post patratum peccatum habens annexum materiale pretio æstimabile pacta ex justitia sunt implenda, consequenter promissum pretium solvendum. Probat: Ad id potest spectato jure naturali obligare justitia quod licitè potest adimpleri, sed pretium pro turpi actu promissum eo patrato potest licitè impleri, ergo ad id potest jure naturali obligare justitia prout patet in justitia vindicativa obligante ad punitionem supposito delicto, & in deflorante virginem sub promissione conjugij, si prestiterit usum sui corporis, hoc prestito secundum omnes tenetur eam ducere.

Infero primò pretium pro opere ex justitia præstando datum ab eo, cui opus ex Justitia debetur, est jure naturali restituendum danti, Lugo; n. 63.

Secundò hæres vi testamenti obligatus dotare aliquam virginem in centum v. g. florenis non potest quidquam accipere ab ulla, quam præ alijs elegerit. Cit. Lugo, quia in primo Casu nempe illationis; acciperetur pretium pro eo, quod non est suum sed Emptoris, in secundò non daretur centum, ad quos ex justitia tenetur, utrumque hoc est contra jus naturale.

215. Objicies contractus iste, dabo tibi centum, si Petrum occidas, est invalidus ante homicidium, & ideo absolute teneris desistere, ergo etiam est invalidus post patratum consequenter non teneris dare pretium. Consequentia probatur, nam obligatio dandi pretium nititur soli contractui præterito, hic autem fuit invalidus, nec revalidatur post patratum scelus per regulas utriusque juris *nam 18. in 6. ait. non firmatur tractu*
tene-

temporis, quod de jure ab initio subsistit. Consonat juris civilis trigesima, sic matrimonium ab impuberibus contractum non convalescit tractu temporis sine novo consensu. *C. s. de sponsal. impub. in 6.* confirmatur solutio promissi pretij est quaedam approbatio, & complacentia peccati commissi sed nemo potest obligari ut approbet peccatum, ergo.

Resp. Distinguo antecedens: id concedendo contractum talem relatè ad tempus antecedens sceleris patrationem esse invalidum, cum nequeat obligare validè ad peccandum; negando verò esse invalidum relate ad tempus subsequens patrationem sceleris: relate enim ad hoc tempus obligat etiam sub initium non absolute, sed pro hypothese sceleris jam patrati, ut constat ex utroque jure in eo, qui sub conditione deflorationis promisit Matrimonium, sic distincto antecedente. Nego consequentiam. Ad probationem concessã majori nego minorem, quia relatè ad tempus subsequens patrationem peccati est ab initio validus, annullari tamen debet, quia nequit dari executioni validè sine prævio peccato, hoc supposito contractus non revalidatur, sed relate ad hoc tempus semper valebat, unde allegata regula juris non est contra nos, sed vortius firmat nostram Sententiam, quod eùm obliget absolute supposito peccato, ante hoc obligat conditionatè, nempe si adimpleatur conditio.

Ad confirmationem nego majorem, sed quia promittenti placet fidelitas in promissis, vult implere obligationem inde ortam, & promissario placet lucrum illud, ad quod nunc acceptandum nullum requiritur peccatum,

Pro reliquis nota primò quod obligatio naturalis etsi nequeat pro se, ac directè fovere peccatum, possit tamen per accidentem ac indirectè, ut constat in promissione matrimonij sub conditione usuræ corporis.

Secundò est de jure naturali ut promissio illicita non obliget ad quid illicitum, secus ad rem licitam, uti fit in nostro casu, dum fit solutio promissi pretij.

216. Dico secundò probabilius est jus positivum non invalidare præfacta pacta etiam si sint de crimine legibus punibili, ita Authores quartæ sententia.

Probatur pacta jure naturali valida, nisi sint expressè à jure positivo irrita, manent valida, sed præfata pacta etiam de crimine legibus punibili sunt jure naturæ valida per *n. 214.* nec ullum jus positivum ea expressè irritat, ergo.

Dices: pacta nullius momenti, & nullam vim habentia, atque ab initio non valentia, sunt irrita, aliàs haberent aliquam vim, sed talia sunt pacta de crimine legibus punibili, sic *L. Generaliter 26. ff. de verb. oblig.* dicitur: *Generaliter novimus turpes stipulationes nullius esse momenti, & L. pacta Cod. de pactis. Pacta que contra leges constitutionesque, vel contra bonos mores sunt, nullam habere vim indubitati juris est. Indubitati quidem juris nempe juris naturæ est, & L. plagij ff. de verb. oblig. Si plagij faciendi vel facti causa conceptum fuit, stipulatio ab initio non valet.*

Resp. Primò duas priores leges generaliter loqui, & tamen etiam per Adversarios pacta de crimine lege impunibili non sunt irrita, ergo nec pacta de crimine lege punibili.

Resp.

Resp. Secundò eas nihil plus veta-
re, quam veter jus naturale ut patet ex pos-
tremis verbis legis secundo loco citatæ,
atque jus naturale omnia pacta turpia irri-
tat relatè ad obligationem patrandi scele-
ris, secùs ad solutionem pretij patrato jam
scelere. Idque confirmatur ex jure civili
approbante solutionem pretij post patra-
tum aliquod crimen per *L. idem etsi ff. de conditione ob turpem causam §. sed quod meretrici*, ubi dicitur: *Sed quod meretrici datur, repeti non potest.* Ratio sic interpretandi præfatas leges est, quod positivæ leges debeamus interpretari, quantum fieri potest, ut consonent dispositioni legis naturalis. Ita Lessius.

217. Quætes primò, an pretium valde excessivum promissum pro re turpi, aut blanditijs, vel fraudibus extortum E. g. fingendo se nobilem aut Virginem sit solvendum, aut solutum restituendum.

Secundò an munus liberaliter oblatum ab Amasio ad alliciendam fœminam, vel honestam puellam ad copulam, quando est moraliter certa de prava intentione possit accipere, ac retinere?

Resp. Ad primum si fœmina est prostituta seu publica meretrix nequit plus petere, ac accipere quam ab alijs: unde se fingens non cognitam nisi à Magnate, aut se esse honestam dum communiter ab alijs habetur pro inhonesta, debet excessum restituere, nisi hic liberaliter ei donetur à potente donare, qualiter donat dans sponte non petente meretrice, aut si extorqueat blanditijs pretium majus Sanch. *L. 4. matrim. Disp. 11.*

Si sit honesta Matrona, aut puella potest petere, & accipere quantum vult, quia res quibus non est pretium statutum, sed voluptatis causa emuntur, possunt ad

libitum appetiari & vendi, ut probabili-
liter multi docent cum Less. *C. 14. n. 53.* Lugo *n. 47.* hæc ratio etiam suadet, id ipsum extendi posse probabiliter ad meretricem, prout extendit Tambur. *Lib. 7. de contract. c. 5. §. 3. n. 25.* contra Dicast. *L. 2. tract. 2. D. 6. dub. 1. n. 9.* qui *n. 12.* negat prodigum promissorem obligari stare promissis quoad excessum, etsi jurasset, juramentum enim respectu excessus est nullum.

Resp. Ad secundum regulariter non posse accipi sine mortali, quia acceptando coöperatur prave intentioni, etsi enim intentio sit jam data executioni per ipsam externam muneris oblationem, hujus tamen acceptatio multum fovet spem turpem donatoris.

Dixi Regulariter: quia si attentata utriusque personæ, ac munerum conditione, atque circumstantijs non significatur prava intentio, aut eorum repudiatio esset prave intentionis detectio, præsertim si mittantur titulo affinitatis, aut honestæ amicitie, acceptatio caret culpâ: unde puellæ Aulicæ licitè acceptant munera oblata à nobilibus adolescentibus quia secundum stylum nihil turpe significant, sed affectum servitutis, aut ambitum matrimonij, Lugo *num. 50.*

Resp. Secundò ad secundum, sic acceptata munera retineri posse, dummodo Donatori manifestetur constans amor servandi pudicitiam: quia sic non fovetur spes in futurum, neque munus retinens prave intentioni coöperatur, neque donatio continuatur, sed plenè transibit munus in acceptantis Dominium. Lugo *n. 49.* resolvens fœminam nobilem posse retinere aureum torquem magni valoris ex mala intentione donatum,